

Technická univerzita v Liberci

Hospodářská fakulta

Hospodářská fakulta

Obr

Podniková ekonomika

Ekonomický vývoj firmy doprovázený změnami právní
formy „živnostník“ k právní formě s.r.o.

B A K A L Á Ř S K Á P R Á C E

NF - KPE - 012

Kovář Michal

Vedecký práce: Ing. Petra Rydvalová KPE

Konzultant: František Švec
Karel Kovář

Počet stran: 52

Počet příloh: 0

1996

Kovář Michal

Technická univerzita v Liberci

Hospodářská fakulta

Obor

Podniková ekonomika

Ekonomický vývoj firmy, doprovázený změnou právní
formy „živnostník“ k právní formě s.r.o.

HF - KPE - 012

Kovář Michal

Vedoucí práce: Ing. Petra Rydvalová KPE

Konzultant: František Švec
Karel Kovář

Počet stran: 52

Počet příloh: 0

24. 5. 1996

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

Hospodářská fakulta

Katedra podnikové ekonomiky

Školní rok 1995/96

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

pro Michala K o v á ř e

obor č. 6268 - 7 Podniková ekonomika

Vedoucí katedry Vám ve smyslu zákona č. 172/1990 Sb o vysokých školách a navazujících předpisů určuje tuto bakalářskou práci:

Název tématu: Ekonomický vývoj firmy, doprovázený změnou právní formy "živnostník" k právní formě s.r.o.

Zásady pro vypracování:

1. Charakteristika právních forem podnikání
2. Prezentace současného stavu firem REPOS - Montáže s.r.o.
KOVÁŘ - živnostník
3. Porovnat právní formy výše uvedených firem
Výhody a nevýhody z hlediska jejich ekonomiky a legislativy
4. Zvážit možnost změny právní formy firmy Kovář - živnostník na právní formu s.r.o.
Ekonomické a legislativní vyhodnocení obou variant

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Univerzitní knihovna
Voroněžská 1325, Liberec 1
PSC 461 17

KPE/PE

59 A.

V 34/96 H/b

Místopřísežně prohlašuji, že jsem Bakalářskou práci
vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury
pod vedením vedoucího a konzultanta.

V Liberci dne 22. 5. 1996

Michal Rydval

Obsah

Seznam použitých literatur	
1. Úvod	9
2. Malé a střední podniky	10
2.1. Definice	
2.2. Historie a současnost živnostenských podniků u nás	11
2.2.1. Vznik živnosti	11
2.2.2. Meziválečný období	11
2.2.3. Vlivy druhé světové války	12
2.2.4. Období po roce 1989	12
3. Právní formy podnikání	13
3.1. Základní pojmy	13
3.2. Živnost	13
3.2.1. Co je živnost	13
3.2.2. Druhy živnosti	14
3.2.3. Živnostenské oprávnění	14
3.3. Obchodní společnosti	14
3.3.1. Všeobecné obchodní společnosti	14
3.3.2. Komanditní společnosti	15
3.3.3. Společnost s ručením omezeným	15
3.3.4. Akciová společnost	16
3.3.5. Nezávislé společnosti	16
3.3.5.1. Smlouva o účelové společnosti	16
3.3.5.2. Konzorcium	16
4. Srovnání právních forem živnostníků	16
5. Daně a poplatky živnostníků z roku 1994	18
5.1. Daň z příjmu fyzických osob pro rok 1994	18
5.2. Daň z příjmu právnických osob pro rok 1994	19
5.3. Základní sazba daně pro rok 1994	19
5.4. Sazební poplatky za rok 1994	19
5.5. Sazební poplatky za rok 1994	20

Touto cestou bych chtěl poděkovat vedoucímu méj bakalářské práce Ing. Petře Rydvalové za odbornou pomoc. Dále bych chtěl poděkovat p. Karlu Kováři, majiteli soukromé firmy KOVÁŘ, p. Františku Švecovi, řediteli REPOS - Montáže s.r.o. a p. Miroslavu Vybíralovi, řediteli REPOS plus a.s. za poskytnuté informace a pomoc.

Obsah

Seznam použitých zkratk

1. Úvod	9
2. Malé a střední podniky	
2.1 Definice	10
2.2 Historie drobného a živnostenského podnikání u nás	
2.2.1 Vznik živností	14
2.2.2 Meziválečné období	14
2.2.3 Situace po druhé světové válce	15
2.2.4 Období po listopadu 1989	17
3. Právní formy podnikání	
3.1 Základní pojmy	17
3.2 Živnost	
3.2.1 Co je živnost	19
3.2.2 Druhy živností	20
3.2.3 Živnostenské oprávnění	21
3.3. Obchodní společnosti	21
3.3.1 Veřejná obchodní společnost	21
3.3.2 Komanditní společnost	22
3.3.3 Společnost s ručením omezeným	23
3.3.4 Akciová společnost	24
3.3.5 Nezapisované společnosti	25
3.3.5.1 Smlouva o tichém společenství	26
3.3.5.2 Konsorcium	26
4. Srovnání právní formy živnostník se společností s ručením omezeným	26
5. Daň a pojištění vypočítávané z příjmů za rok 1995	
5.1 Daň z příjmu fyzických osob pro rok 1995	28
5.2 Daň z příjmu právnických osob pro rok 1995	29
5.3 Zvláštní sazba daně pro rok 1995	29
5.4 Sociální pojištění za rok 1995	29
5.5 Nemocenské pojištění za rok 1995	31
6. REPOS plus a.s.	
6.1 Základní údaje o společnosti	31
6.2 Charakteristika společnosti	32
6.3 Vývoj základních ekonomických ukazatelů	34
6.4 Bilance aktiv a pasív	34
6.5 Příčiny transformace	35
6.6 Správa společnosti	36
6.7. REPOS - Montáže s.r.o.	37

7. Firma KOVÁŘ	37
7.1 Zámečnictví	37
7.2 Izolace	38
8. Porovnání právních forem společností REPOS plus a.s., REPOS - Montáže s.r.o a KOVÁŘ - živnostník	38
9. Změna právní formy firmy KOVÁŘ - živnostník na právní formu s.r.o.	
9.1 Legislativní hledisko	40
9.2 Ekonomické hledisko	41
9.2.1 Základní pojmy	41
9.2.2 Ekonomické vyhodnocení	44
10. Závěr	50

Seznam použité literatury

Seznam použitých zkratk

a.s. - akciová společnost

apod. - a podobně

cca - přibližně

CZT - centrální zabezpečení tepla

č. - číslo

ČD - České dráhy

kap. - kapitola

Kč - korun českých

Kčs - korun československých

kom. spol. - komanditní společnost

k.s. - komanditní společnost

mil - miliónů

min. - minimálně

např. - například

OSVČ - osoba samostatně výdělečně činná

r. - rok, roku

Sb. - sbírky

s.r.o. - společnost s ručením omezeným

tis. - tisíc

tj. - to je

tzn. - to znamená

tzv. - tak zvaný

ZTP - P - zdravotně těžce postižený s průvodcem

1. Úvod

Již od počátku zahájení procesu transformace české ekonomiky, který nemá ve světě obdoby, bylo jasné, že konečný úspěch závisí především na tom, jak se podaří nastolit soukromovlastnické vztahy v celém hospodářství. Nezbytnou součástí tohoto procesu je i postupné utváření silné vrstvy malých a středních podnikatelů, kteří jsou ve standardních vyspělých ekonomikách hybnou silou hospodářského vývoje, zárukou udržování konkurenčního prostředí a spolehlivého fungování trhu. Drobní a střední podnikatelé, tzv. střední stav, je podle zkušeností také výrazně politicky stabilizujícím prvkem a garantem ekonomického vývoje.

Tito noví podnikatelé byli postaveni před problém, který byl jedním z rozhodujících faktorů v jejich dalším vývoji. Kromě nutnosti profinancování svých podnikatelských záměrů to byla především nutnost zvolit si vhodnou právní formu podnikání, jelikož každá má svoje klady i zápory.

Cílem mé bakalářské práce je zjistit, která právní forma podnikání je „nejvýhodnější“, jak z hlediska legislativního, tak ekonomického.

Chtěl bych se především zaměřit na soukromou firmu KOVÁŘ, jejímž majitelem je můj otec a já sám mám s touto firmou velmi úzký vztah. Rád bych objektivně zjistil, zda je pro tuto firmu výhodnější zachování současného právního stavu tj. živnostník, nebo by pro ni bylo výhodnější transformovat se na společnost s ručením omezeným.

Rád bych zde také jako případ úspěšné transformace právní formy uvedl akciovou společnost REPOS plus, která se na sklonku roku 1994 rozhodla ke změně právní formy a to ze společnosti s ručením omezeným na akciovou společnost. Tento fakt mě zaujal, neboť jsem s tím v praxi setkal poprvé a výsledek byl pro mě také dost zajímavý.

Praktické informace jsem se snažil získávat od firmy REPOS - Montáže s.r.o - jedné z dceřinných společností REPOS plus a.s. V této firmě jsem také vykonával svoji měsíční praxi v září 1995.

Drobné, respektive živnostenské podnikání mne vždy velmi zajímalo, a proto jsem se snažil najít jeho přesnou definici, musím říct, že neúspěšně. Jednu kapitolu jsem věnoval také historii živnostenského podnikání a jeho tradici v českých zemích.

2. Malé a střední podniky

2.1 Definice

Malé a střední podniky. Co si pod tím máme představit? Jsou to podniky do určitého počtu zaměstnanců nebo do výše ročního obrátu? Přesná definice v podstatě neexistuje.

Podnik je samostatnou právní, ekonomickou, organizační a finanční jednotkou a jeho velikost je ovlivněna celou řadou činitelů. Jsou to například přírodní faktory, demografické faktory, charakter základních prvků výroby, použitá technika, technologie, způsob organizace, vědeckotechnický rozvoj apod.

Odpovědí na otázku o velikosti podniků je většinou volba kritérií pro jejich posuzování a porovnávání. Někteří autoři chápou velikost podniku jako počet zaměstnanců. Jiná skupina ji pojímá spíše jako rozsah operací, vyjádřených vybranými ukazateli například výkony nebo obratem.

Pro klasifikaci a rozhodnutí o zařazení mezi malé, střední nebo velké podniky se využívá několika hledisek. Čistě kvantitativních, čistě kvalitativních a kombinace obou způsobů.

Pokud jde o kvantitativní hledisko, používá se jako základny pro měření počet zaměstnanců, obrat, vyrobené množství, výše kapitálu, zisk apod.

Pokud jde o kvalitativní hlediska, uvádí se v literatuře tyto hlediska jako charakteristická věcná, typická pro určitou velikostní skupinu podniků, jež je odlišují od jiné velikostní skupiny - personální strukturu, spojení vlastnictví s vedením podniku, kapitálové omezení (nemožnost rozšíření kapitálu emisí), hospodářská síla (postavení na odbytovém či materiálovém trhu) apod.

Kombinace obou hledisek pak umožňuje vzájemně propojit více faktorů, odráží relevantní hlediska kvantitativní i kvalitativní. Např. obrat jako kvantitativní hledisko a vedle toho kvalitativní hlediska např. spojení vlastnictví a vedení podniku.

Například Evropské společenství používá následující členění podniku podle velikosti:

a) podle počtu zaměstnanců

malé podniky - 1-49 zaměstnanců
střední podniky - 50-500 zaměstnanců

Je zavedena i kategorie nejmenších podniků s 1-9 zaměstnanci.

b) podle celkového obrátu

malé podniky - méně než 2,5 miliónu liber
střední podniky - od 2,5 mil liber do 20 mil liber

Kromě kvantitativních kritérií se používají ještě další hlediska, která rozhodují o tom, zda je podnik považován za malý nebo ne. V tomto případě se bere v úvahu i organizační efekt, způsob kombinace výrobních faktorů apod.

Je to např. množství kapitálu pro obchodní operace a počet osob, které jej poskytují a participují na řízení, množství produkce a prodeje, technické a organizační charakteristiky, dominantní postavení v odvětví, možnosti ovlivňování a určování cen apod.

Pro drobné podniky se stanovují zhruba tyto charakteristiky:

- nezávislé vedení spojené s vlastnictvím podniku,
- relativně omezená členitost produkce a technologií,
- kapitál je vlastněn jedním podnikatelem nebo několika málo vlastníky, přitom jde o relativně omezené kapitálové zdroje,
- převažuje zaměření na lokální trhy,
- velmi jednoduchý systém řízení (horizontální struktura),

- firma je malá ve srovnání s největšími konkurenty v oboru.

Československá praxe používala z hlediska začlenění "malých podniků" do soustavy ekonomiky hranici 100 zaměstnanců. Pro tyto podniky existovala jiná účetní a statistická povinnost. V současnosti je tato hranice u fyzických a právnických osob zapsaných do obchodního rejstříku posunuta na 25 zaměstnanců.

Zákon č. 105/1990 Sb. o soukromém podnikání fyzických osob definoval podnikatele, který nebyl povinen se zapsat do podnikového rejstříku těmito kritérii: 25 zaměstnanců a zároveň zdanitelný základ 540 000,- Kčs. S přijetím Živnostenského zákona tato hranice pozbyla na aktuálnosti.

V návaznosti na statistiku je možné stanovit hranici 25 zaměstnanců pro malé podniky. Za střední je možno považovat podnik do počtu 200 zaměstnanců. Jako doplňkové kvantitativní kritérium pak můžeme užívat výši čistého obrátu a čistého obchodního jmění.

Kvalitativní hlediska pro pojetí drobného podnikání v našich podmínkách se zaměřuje zejména na počet a charakter vlastníků (fyzické osoby), kapitálové omezení (není možné získávat kapitál volnou emisí) a hospodářskou sílu (nesmí jít o dominantní či monopolní postavení na trhu).

"Small business Act" z roku 1953 určuje, že drobný podnik je nezávisle vlastněn a řízen a není dominantní v oblasti svého působení. Jsou to samostatné jednotky v rukou jednoho nebo několika podnikatelů s omezeným

počtem pracovníků, relativně malým výrobním kapitálem a ročním obrátem.

2.2 Historie drobného a živnostenského podnikání u nás

2.2.1 Vznik živností

Základem živnostenského podnikání jsou řemesla. Řemeslníci se postupně sdružovali do cechů. Dalším stupněm bylo zakládání manufaktur a později i velkosériové výroby. Řemesla se tomuto vývoji bránila rozvinutím družstevních forem podnikání. Zásadním způsobem se změnily podmínky pro podnikání vydáním živnostenského řádu v r. 1859. Živnostníkem ve smyslu živnostenského řádu byl každý, kdo provozoval určitou, živnostenským řádem upravenou, zamýšlenou, usměrněnou, pravidelnou, k výdělku směřující a na vlastní vrub a nebezpečí provozovanou činnost. Podle podmínek vzniku živnostenského oprávnění se živnosti rozlišovaly na živnosti svobodné, řemeslné a koncesované.

2.2.2 Meziválečné období

V r. 1930 bylo na celém území republiky 720 007 živnostenských závodů, z nichž 642 505 bylo o velikosti do 5 pracovníků. Celkem tyto živnostenské podniky zaměstnávaly 1 117 616 osob.

Řemeslné a obchodní živnosti byly přesně vypočteny přímo v zákoně a byly podmíněny zručností, vyučením v oboru a určitou dobou zaměstnání v něm.

Koncesované živnosti byly rovněž uvedeny v živnostenském řádu, bylo jich cca 40. K podnikání bylo nutné nejprve získat povolení - koncesi, dále bylo nutno splnit obecné zákonné náležitosti a prokázat zvláštní způsobilost pokud jde o vzdělání a odborné znalosti. Povolovací úřad přitom bral ohled i na místní potřeby, řádný a bezpečný provoz. Na koncesi bylo vázáno zřízení divadel, kin, lékáren, paroplavebních podniků, bank, pojišťoven apod. Koncese bylo dále potřeba k založení podniků v určité právní podnikatelské formě - akciové společnosti.

U svobodných živností stačilo, aby uchazeč byl svéprávný a nebylo mu zakázáno provozovat živnost soudním nebo administrativním rozhodnutím.

Živnostenská oprávnění byla nepřenositelná, neděditelná, nepřevoditelná a nedělitelná, zanikala se smrtí majitele, výjimku tvořilo právo vdovské, které umožňovalo vedení živnosti na účet nezletilých potomků. Dále živnostenské oprávnění zanikalo zrušením, zřeknutím se, úředním odnětím. Každá živnost se provozovala z určitého místa, stanoviště. Přeložení stanoviště do jiné obce si vyžadovalo nové oprávnění.

2.2.3 Situace po druhé světové válce

Po skončení druhé světové války došlo k postupnému obratu ve vývoji československého hospodářství formou socializace soukromých podniků. V r. 1945 byly znárodněny podniky nad 500 zaměstnanců a v r. 1948 podniky nad 50 zaměstnanců. Po ukončení této etapy byl podíl malovýrobního sektoru na tvorbě národního důchodu cca 25%.

Největší část soukromého živnostensko - řemeslného podnikání byla utlumena v procesu tzv. dobrovolného přechodu drobných podnikatelů a řemeslníků do vyšších forem socialistického podnikání. K úplnému zrušení živnostenského řádu došlo pak v r. 1965 v souvislosti se zavedením zákoníku práce. V tomto období pracovalo v malých podnicích cca 430 000 pracovníků.

Snahy o oživení rozvoje služeb, malosériové a zakázkové výroby se projeví až ve vládním usnesení č. 55/1982. Opatření se snažila administrativními kroky zvýšit výkonnost a efektivnost podniků místní výroby, služeb a výrobních družstev. Tento záměr se nezdařil především díky špatným modelům řízení, které byly uzpůsobené pro velké monopolní jednotky a byly závazné i pro tyto malé podniky.

Pouhým doplňkem na úseku služeb a drobné výroby byl pak řadu let soukromý sektor, který představovali občané poskytující služby na základě povolení národních výborů. Národní výbory rozhodovaly o tom, v kterých oborech povolení vydat a jaký počet, územně omezovaly činnost občanů, určovaly jim, pro které organizace mohou a nesmějí pracovat, nabyla možnost zaměstnávat pracovníky apod. Počet občanů poskytujících služby na základě povolení národních výborů zvyšoval po r. 1982 ročně o cca 5-8% a v roce 1988 dosáhl cca 51 109 povolení.

V roce 1988 pak došlo k novelizaci předpisů a podstatnému uvolnění platných omezení. Zrušila se územní omezení a změnil se systém zdanění příjmů. Do konce roku 1989 se počet občanů pracujících samostatně na povolení národního výboru zvýšil na 86 750.

ddry literatury 2

2.2.4 Období po listopadu 1989

Teprve však až listopad 1989 přinesl zásadní změny v oblasti rozvoje drobného podnikání. Rozhodujícím momentem byl zákon č.105/1990 o soukromém podnikání občanů, který upravoval podmínky registrace a podnikání fyzických osob. K 30. 6. 1991 bylo podle tohoto zákona registrováno 921 tisíc podnikatelů. Převážná většina z nich podnikala vedle svého hlavního zaměstnání.

Současná právní úprava je dána zejména zákonem 455/1991 Sb. o živnostenském podnikání. Od r. 1990 do konce r. 1991 počet podnikatelských oprávnění neustále rostl - celkem o více než 950%. Od 1. 1. 1992 dochází postupně k poklesu podnikatelských oprávnění. Šlo zejména o podnikatele, pro něž bylo podnikání vedlejší činností, dále o působnost nového živnostenského podnikání, kdy někteří podnikatelé nevyhověli novým podmínkám i o aplikaci zákona o zaměstnanosti, který omezil zaměstnávání "podnikatelů mezi sebou".

Počet individuálně podnikajících fyzických osob včetně samostatně hospodařících rolníků dosáhl k 1. 3. 1993 počtu 1 013 423 osob. Podnikatelské činnosti jako svému hlavnímu zaměstnání se věnovalo necelých 50%.

3. Právní formy podnikání

3.1 Základní pojmy

Podnikání - podnikáním se rozumí soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku. [2]

Podnik - podnikem se rozumí soubor hmotných, jakož i osobních a nehmotných složek podnikání. K podniku náleží věci, práva a jiné majetkové hodnoty, které patří podnikateli a slouží k provozování podniku nebo vzhledem ke své povaze mají tomuto účelu sloužit. [2]

Podniky můžeme rozlišovat podle různých hledisek. Jedním z nich je hledisko formy vlastnictví, tj. komu patří. Podle toho pak existují tyto podniky:

- státní, jako např. ČD, Pošta, mincovny; svůj vliv si stát zachovává i v některých akciových společnostech jako třeba v bankách, přepravě ropy a plynu apod.,
- soukromé, tj. živnosti a obchodní společnosti, rodinné farmy apod.
- družstevní, které patří všem osobám sdruženým v družstvu
- obecní, které jsou majetkem obcí

Podnikatel - podnikatelem je:

- a) osoba zapsaná v obchodním rejstříku,
- b) osoba, která podniká na základě živnostenského oprávnění,
- c) osoba, která podniká na základě jiného než živnostenského oprávnění podle zvláštních předpisů,
- d) fyzická osoba, která provozuje zemědělskou výrobu a je zapsána do evidence podle zvláštního předpisu.

Sídlem právnické osoby a místem podnikání fyzické osoby je adresa, která je jako sídlo nebo místo

podnikání zapsána v obchodním nebo živnostenském rejstříku nebo v jiné evidenci. [2]

V živnostenském zákoně se pojem podnikatel používá pro označení právnických a fyzických osob, které splňují podmínky stanovené zákonem pro provozování živnostenského podnikání. Takto vymezený pojem podnikatele však platí jen pro okruh působnosti živnostenského zákona.

3.2 Živnost

3.2.1 Co je živnost

Živnost je podnikání, na které je vyžadováno živnostenské oprávnění. Živností nejsou činnosti:

- na něž si vyhradil monopol stát,
- na které se vztahuje autorský zákon a zákon o vynálezech (živnostníkem není spisovatel, ani když vydává své dílo vlastním nákladem, ani vynálezce, prodávající svůj vynález),
- svobodná povolání (lékaři, právníci, soudní znalci, restaurátoři kulturních památek apod.),
- pořádání kulturních představení a výstav,
- zemědělství a lesnictví,
- na které se vztahují zvláštní zákonné úpravy (peněžnictví, spoje, energetika, hornictví, státní doprava, výroba léčiv, rozhlasové a televizní vysílání, zkušebnictví a loterie),
- zahrádkáři a chovatelé. [3]

3.2.2 Druhy živností

Zákon rozlišuje živnosti podle podmínek, jež musí živnostník splňovat pro udělení živnostenského podnikání na ohlašovací, které smějí být provozovány, po splnění stanovených podmínek, na základě ohlášení a na koncesované, které smějí být provozovány jen na základě státem udělené koncese (povolení).

Ohlašovací živnosti se dále člení na:

- řemeslné, pro jejichž provozování je nutný výuční list a minimálně tříletá praxe v daném oboru,
- vázané, které jsou "vázány" na získání odborné způsobilosti podle zvláštních předpisů (konkrétně jsou uvedeny v příloze živnostenského zákona),
- volné, pro něž není odborná způsobilost podmínkou. [3]

Pro všechny druhy živností musí však živnostník splňovat všeobecné podmínky, tj. věk nad 18 let, způsobilost k právním úkonům a bezúhonnost.

Podle předmětu podnikání se pak rozeznávají činnosti:

- obchodní (prodejny, hostince, hotely, cestovní kanceláře, půjčovny, mimosoudní dražby),
- výrobní (v rámci povahy živnosti lze výrobky stejného druhu i nakupovat, prodávat, opravovat a pronajímat),
- poskytující služby (opravy a údržba věcí, přeprava osob a zboží a jiné práce k uspokojování potřeb obyvatelstva). [3]

3.2.3 Živnostenské oprávnění

Živnostenské oprávnění může získat jen fyzická osoba, splňuje-li všechny všeobecné i zvláštní podmínky, určené pro tu kterou živnost.

Právnícká osoba je může získat jen prostřednictvím odpovědného zástupce, což je fyzická osoba ustanovena podnikatelem, která odpovídá za řádný technický provoz živnosti a za dodržování živnostenskoprávních předpisů.

Průkazem živnostenského oprávnění je u živnosti ohlašovacích živnostenský list, u živnosti koncesovaných koncesní listina. Jedna fyzická osoba může získat několik živnostenských listů nebo koncesních listin, pokud v podniku provozuje více živností a pro každou splňuje všechny podmínky.

3.3 Obchodní společnosti

Obchodní společnosti jsou právnické osoby, založené za účelem podnikání. Mezi sebou se liší především ručením za své závazky (dluhy). Zakládají se společenskou smlouvou a vznikají zápisem do obchodního rejstříku. Podnikají-li v některém živnostenském oboru, musí jejich odpovědní zástupci mít k němu živnostenské oprávnění.

Zákon rozlišuje čtyři druhy obchodních společností:

- a) osobní - což je veřejná obchodní společnost a komanditní společnost,
- b) kapitálové - společnost s ručením omezeným a akciová společnost.

3.3.1 Veřejná obchodní společnost

Je to taková společnost, kdy alespoň dvě osoby podnikají pod společným obchodním jménem a ručí za

závazky společnosti společně a nerozdílně veškerým svým majetkem.

Obchodní jméno musí obsahovat označení "veřejná obchodní společnost, které může být nahrazeno zkratkou. Je-li obchodním jménem příjmení alespoň jednoho ze společníků, postačí dodatek "a spol."

Společnost je založena po podpisu společenské smlouvy, která upravuje práva a povinnosti společníků. K vedení společnosti je oprávněn každý společník podle dohodnutých zásad, případně může být vedením pověřen jeden ze společníků, který se pak řídí rozhodnutím většiny. Při hlasování má každý společník jeden hlas. Zisk i ztráta se dělí mezi společníky rovným dílem.

Pro společníky platí zákaz konkurence, což znamená, že bez svolení ostatních společníků nesmí společník jinde podnikat v předmětu podnikání společnosti, a to ani ve prospěch jiných osob.

Veřejná obchodní společnost odpovídá za své závazky celým svým majetkem. Společníci ručí za závazky společnosti veškerým svým majetkem společně a nerozdílně. Společník, který do společnosti přistoupil, ručí i za závazky společnosti vzniklé před jeho přistoupením. [3]

3.3.2 Komanditní společnost

Komanditní společnost je společnost, v níž jeden nebo více společníků ručí za závazky společnosti do výše svého nesplaceného vkladu zapsaného v obchodním rejstříku (komandisté) a jeden nebo více společníků celým svým majetkem (komplementáři).

K obchodnímu vedení společnosti jsou oprávněni pouze komplementáři. V ostatních případech rozhodují všichni společně většinou hlasů. Pro komandisty neplatí zákaz konkurence.

Obchodní jméno společnosti musí obsahovat označení "komanditní společnost", postačí však zkratka "kom.spol." nebo "k.s.". [2]

3.3.3 Společnost s ručením omezeným

Společností s ručením omezeným je společnost, jejíž základní jmění je tvořeno předem stanovenými vklady společníků. Společnost může být založeno jednou osobou a maximální počet je padesát společníků.

Společnost odpovídá za porušení svých závazků celým svým majetkem. Společník ručí za závazky společnosti do výše svého nesplaceného vkladu zapsaného v obchodním rejstříku.

Společnost musí začínat svoji činnost s určitým základním jměním, které při zápisu do obchodního rejstříku musí činit nejméně 50 tisíc Kč a každý společník musí složit nejméně 6 tisíc Kč. Do pěti let musí každý společník splatit svůj vklad a to do výše minimálně 20 tisíc Kč a základní jmění musí činit nejméně 100 tisíc Kč. Je-li společnost zakládána pouze jednou osobou, musí být základní jmění v době zápisu do obchodního rejstříku splaceno v plné výši tj. 100 tisíc Kč.

Poměr vkladu společníka k základnímu jmění se nazývá obchodní podíl a představuje jeho práva a povinnosti i odpovídající účast na společnosti. Vložil-li např. 25 tisíc Kč a základní jmění činí 125 tisíc Kč, je jeho obchodní podíl $100 \cdot 25 / 125 = 20\%$. Účastní se tedy na společnosti 20%, čili z jedné pětiny.

Společnost musí též vytvořit rezervní fond, který musí činit nejméně 10% základního jmění. Ten je uložen na účtu u banky a slouží ke krytí ztrát společnosti. Pokud by jeho stav klesl pod stanovenou výši, musí se ze zisku doplnit a teprve pak lze určovat podíly na zisku.

Podíly na zisku se určují podle obchodních podílů společníků. K výplatě zisku však nelze použít peněz ze základního jmění nebo rezervního fondu ani prostředků, určených k jeho doplnění.

Nejvyšším orgánem společnosti je valná hromada, na které má každý společník tolik hlasů, kolik má jeho vklad tisícikorun. Do působnosti valné hromady patří mimo jiné schvalování roční účetní uzávěrky, rozdělení zisku a úhrady ztrát, schvalování stanov, rozhodování o změně společenské smlouvy, o zvýšení či snížení základního jmění, jmenování, odvolání a odměňování členů dozorčí rady a jednatelů a mnoho jiného.

Statutárním orgánem společnosti je jeden nebo více jednatelů. Je-li jednatelů více, je oprávněn jednat jménem společnosti každý z nich samostatně. Jednatele jmenuje valná hromada z řad společníků nebo jiných fyzických osob.

Valná hromada také jmenuje minimálně tři členy dozorčí rady. Ta dohlíží na činnost jednatelů, kontroluje obchodní a účetní knihy a roční účetní uzávěrku. Členem dozorčí rady nemůže být jednatel společnosti. Na jednatele a členy dozorčí rady se vztahuje zákaz konkurence.

3.3.4 Akciová společnost

Akciová společnost je společnost, jejíž základní jmění je rozvrženo na určitý počet akcií o určité jmenovité hodnotě. Společnost odpovídá za porušení svých závazků celým svým majetkem. Akcionář neručí za závazky společnosti.

Akcie je cenný papír o určité jmenovité hodnotě, který dává akcionáři právo podílet se jako společník na řízení společnosti, jejím zisku a na likvidačním zůstatku při zániku společnosti. Akcie může znít na jméno nebo na majitele.

U akciové společnosti je její základní jmění, které musí činit nejméně 1 milión Kč, rozvrženo na určitý počet akcií o dané jmenovité hodnotě.

Akcionář má právo na dividendu, tj. podíl na zisku určeného valnou hromadou k rozdělení. Na rozdělení zisku se podle stanov mohou podílet i zaměstnanci společnosti, případně mohou získávat zaměstnanecké akcie.

Nejvyšším orgánem společnosti je valná hromada, která se skládá ze všech na ni přítomných akcionářů. Na valné hromadě má akcionář počet hlasů podle jmenovité hodnoty jeho akcií.

Představenstvo je statutárním orgánem, jenž řídí činnost společnosti a jedná jejím jménem. Představenstvo rozhoduje o všech záležitostech společnosti. Členy představenstva volí a odvolává valná hromada. Představenstvo má nejméně tři členy a ze svého středu volí předsedu představenstva.

Dozorčí rada, která dohlíží na práci představenstva a podnikatelskou činnost společnosti, musí být též nejméně tříčlenná. Pro členy představenstva a dozorčí rady platí zákaz konkurence. Valná hromada pro ně může stanovit tzv. tantiémy, tj. podíly na zisku určeného k rozdělení (vedle dividend).

Akciová společnost může být založena jednou právnickou osobou nebo alespoň dvěma fyzickými osobami. U svého obchodního jména pak musí mít označení "akciová společnost", nebo zkratku "a.s.". [3]

3.3.5 Nezapisované společnosti

Jsou to společnosti, které se nezapisují do obchodního rejstříku. Patří sem "tichá společnost" a konsorcium.

3.3.5.1 Smlouva o tichém společenství

Je to písemný závazek tichého společníka poskytnout podnikateli určitý vklad a tím se podílet na jeho podnikání i části zisku. Jméno tichého společníka se nesmí objevit v názvu podniku, jinak by též ručil za závazky podnikatele.

3.3.5.2 Konsorcium

Konsorcium je sdružení k provedení jednoho nebo více obchodních případů na společný účet. Upravuje se smlouvou o sdružení mezi několika osobami, podle Občanského zákoníku.

4. Srovnání právní formy živnostník se společností s ručením omezeným

1/ Podnikatel - živnostník

- nemá předepsaný žádný základní kapitál, základní jmění ani zákonné fondy,
- může ji založit pouze jedna osoba (i právnická),
- ke svému vzniku potřebuje pouze získání živnostenského listu nebo koncesní listiny a souhlas obce s umístěním stálé provozovny,
- živnostník ručí za závazky neomezeně celým svým jměním a osobním majetkem,
- podnik vede sám podnikatel.

2/ Společnost s ručením omezeným - s.r.o.

- základní kapitál společnosti je minimálně 100 000 Kč
- 20 000 Kč na osobu, musí vytvářet tzv. rezervní fond. Tento fond činí při založení min. 5% základního jmění a ročně se doplňuje o částku ve výši minimálně 5% z čistého zisku až do výše min. 10% základního jmění,
- společnost může být založena jednou osobou, maximálně však padesáti,
- ke vzniku této právní formy je nutná společenská smlouva nebo zakladatelská listina ve formě notářského

zápisu, stanovy, pokud se vydávají, doklad prokazující živnostenské či jiné podnikatelské oprávnění, je-li k podnikání potřeba, návrh na zápis do obchodního rejstříku podepsaný všemi jednatelem, doklad o splacení nejméně 30% peněžitých vkladů základního jmění a souhlas obce s umístěním sídla či provozovny,
- společnost odpovídá za závazky celým svým majetkem, společníci ručí do výše svých nesplacených vkladů,
- společnost řídí orgány, které volí valná hromada. Valná hromada je nejvyšším orgánem společnosti.

3/ Výhody a nevýhody živnostníka a společnosti s ručením omezeným

Živnostník - Výhody:

Jednoduchost při založení.

Nejnižší náklady spojené se založením, nevyžaduje se žádný základní kapitál.

Majitel řídí svou firmu sám, podle svého uvážení.

Jednoduché přerušování podnikání.

Nevýhody:

Neomezené ručení veškerým svým majetkem.

Nedostatek v kontinuitě podnikání - pokud majitel onemocní nebo zemře, objeví se potíže.

Společnost s ručením omezeným - Výhody:

Nikdo neručí neomezeně celým svým majetkem.

Společnost může založit i jen jeden zakladatel.

Obchodní podíl lze převádět na jiné osoby, dělit nebo dědit.

Je možno zřídit dozorčí radu jako kontrolní orgán společnosti.

Nevýhody:

Nutné základní jmění ve výši 100 000 Kč.

Mohou být potíže s převodem podílů na jinou osobu.

5. Daně a pojištění vypočítávané z příjmů za rok 1995

5.1 Daň z příjmu fyzických osob pro rok 1995

Poplatníky daně z příjmu fyzických osob jsou fyzické osoby. [4]

Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou

- a) příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky,
- b) příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti,
- c) příjmy z kapitálového majetku,
- d) příjmy z pronájmu,
- e) ostatní příjmy. [4]

Příjmy z podnikání jsou

- a) příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
- b) příjmy ze živnosti,
- c) příjmy z jiného podnikání podle zvláštních předpisů,
- d) podíly společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti na zisku. [4]

Nezdanitelná část základu daně - základ daně se sníží o částky

- a) 24 000 Kč ročně na poplatníka,
- b) 12 000 Kč ročně na vyživované dítě žijící v domácnosti s poplatníkem,
- c) 12 000 Kč ročně na manželku (manžela) žijící s poplatníkem v domácnosti, pokud nemá vlastní příjmy přesahující za zdaňovací období 24 000,
- d) 6 000 Kč ročně, pobírá-li účastník částečný invalidní důchod,
- e) 12 000 Kč, pobírá-li poplatník invalidní důchod,
- f) 36 000 Kč ročně, je-li poplatník držitelem průkazu ZTP-P. [4]

Daň ze základu daně sníženého o nezdánitelnou část základu daně zaokrouhleného na celá sta Kč dolů činí

Ze základu daně		Daň	Ze základu přesahujícího	
od Kč	do Kč			
0	60 000		15%	
60 000	120 000	9 000 Kč + 20%	-“-	60 000
120 000	180 000	21 000 Kč + 25%	-“-	120 000
180 000	540 000	36 000 Kč + 32%	-“-	180 000
540 000	1 080 000	151 200 Kč + 40%	-“-	540 000
1 080 000	a výše	367 200 Kč + 43%	-“-	1 080 000

[4]

5.2 Daň z příjmu právnických osob pro rok 1995

Poplatníky daně z příjmu právnických osob jsou osoby, které nejsou fyzickými osobami. [4]

Předmětem daně jsou příjmy (výnosy) z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem. [4]

Sazba daně činí **41%** ze základu daně sníženého a zaokrouhleného na celé tisíce Kč dolů. [4]

5.3 Zvláštní sazba daně pro rok 1995

Zvláštní sazba daně z příjmů plynoucích ze zdrojů na území České republiky pro poplatníky činí **25%** a to z podílů na zisku u účasti na společnostech s ručením omezeným, z účasti komandistů na komanditních společnostech. [4]

5.4 Sociální pojištění za rok 1995

Vyměřovací základ sociálního pojištění osob samostatně výdělečně činných se vypočte jako **35%** z

rozdílu příjmů ze samostatné výdělečné činnosti a výdajů na dosažení, zajištění a udržení těchto příjmů.

Vyměřovací základ může být minimálně šestinásobek minimální mzdy platné k 1.1.1996 (2.400 Kč). Šestinásobek minimální mzdy se sníží o částku rovnající se polovině minimální mzdy za každý kalendářní měsíc v roce 1995 v němž

- po celý kalendářní měsíc netrvala účast ne důchodovém zabezpečení osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ),
- po celý kalendářní měsíc OSVČ měla nárok na nemocenské z nemocenského pojištění OSVČ, popřípadě pobírala takové nemocenské,
- po celý kalendářní měsíc OSVČ vykonávala službu v ozbrojených silách,
- po celý kalendářní měsíc pobírala peněžitou pomoc v mateřství z nemocenského pojištění OSVČ.

Maximální vyměřovací základ 486 000 Kč se sníží o částku 40 500 Kč za každý kalendářní měsíc, v němž po celý měsíc trvaly důvody pro snížení minimálního vyměřovacího základu.

Pojistné na důchodové zabezpečení a na státní politiku zaměstnanosti pro osoby samostatně výdělečně činné se vypočítá jako **30,2%** z určeného vyměřovacího základu. Zaokrouhluje se na celé koruny nahoru. [5]

Pojistné na důchodové zabezpečení a na státní politiku zaměstnanosti z příjmů ze závislé činnosti se vypočte jako **35%** z těchto příjmů, přičemž 26,25% z příjmu hradí zaměstnavatel a zbytek, což je 8,75%, si hradí zaměstnanec sám formou srážek z platu.

5.5 Nemocenské pojištění za rok 1995

Vyměřovací základ nemocenského pojištění osob samostatně výdělečně činných se vypočte jako 35% z rozdílu příjmů ze samostatné výdělečné činnosti a výdajů na dosažení, zajištění a udržení těchto příjmů.

Vyměřovací základ nemůže být nižší než počet kalendářních měsíců, ve kterých byla samostatná výdělečná činnost hlavním zdrojem příjmů vynásobených 2200. Vyměřovací základ nemůže být vyšší než 486 000,

Pojistné se vypočítá jako 13,5% z vyměřovacího základu. Zaokrouhluje se na celé koruny nahoru. [6]

Nemocenské pojištění z příjmů ze závislé činnosti se vypočte jako 13,5% z těchto příjmů, přičemž 4,5% z příjmu si platí zaměstnanec sám srážkou z platu a zbytek tj. 9% hradí zaměstnavatel.

6. REPOS plus a.s.

6.1 Základní údaje o společnosti

Celý název : REPOS plus akciová společnost

Adresa : Růžová 13
466 01 Jablonec nad Nisou

IČO : 62 24 19 07
DIČ : 187 - 62 24 19 07

Telefonní číslo : 0428/287 29

Sídlo společnosti

Město : Jablonec nad Nisou
Poloha : blízko středu města
Region : Severní Čechy
Počet obyvatel : 46 417

Management :

Ředitel REPOS plus a.s. : Vybíral Miroslav

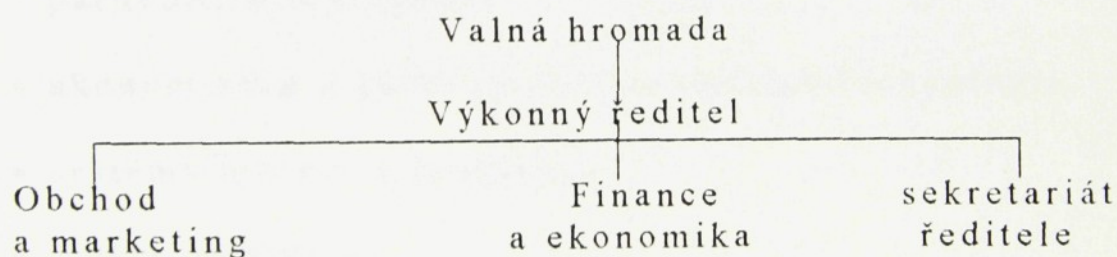
Hlavní účetní: Petráčková Hana

Vedoucí obchodního úseku : Kureš Václav

Dceřinné společnosti REPOS plus a.s.

REPOS - Montáže s.r.o.	Švec František Růžová 13, Jablonec n. N.
REPOS - Elektro s.r.o.	Vojtíšek Miroslav Podhorská 74a, Jablonec n. N.
REPOS - Elektronika s.r.o.	Novák Petr Podhorská 74a, Jablonec n. N.
REPOS - Servis s.r.o.	Arazim Vít Podhorská 74a, Jablonec n. N.
TVB - Projekce	Nosek Arnošt Růžová 13, Jablonec n. N.

Organizační struktura :

6.2 Charakteristika společnosti

REPOS plus akciová společnost je privátní společnost vzniklá nezávisle na jakémkoliv státním podniku a bez účasti zahraničního kapitálu.

Společnost vznikla na sklonku roku 1994 z původní REPOS s.r.o., která byla založena v roce 1992. Původní zaměření společnosti na řešení problematiky komunální energetiky v rozsahu města Jablonec n. N. a nejbližšího okolí bylo postupem času rozšiřováno o další aktivity

jak v oboru, tak i v oboru působnosti. Strategie původní společnosti vycházela z potřeby získat trh a přežít v konkurenčním prostředí. Činnost v tomto období se skládala převážně z menších zakázek pro partnery, kteří poskytovali jistotu a rychlou obrátku vloženého kapitálu. Zároveň firma zabezpečovala servisní služby, poradenství a provoz některých tepelných zařízení. V oblasti řídicích systémů se orientovala na vlastní vývoj a jeho aplikaci.

Poměrně rychlý rozvoj společnosti v letech 1993 a 1994, zdvojnásobení objemu prací a pracovníků, byl podnětem vedení společnosti pro zvážení změny právní formy společnosti. Nová REPOS plus a.s. převzala veškeré závazky a pohledávky původní společnosti a pokračuje v nastoupené cestě se snahou prosadit se na trhu středních a větších zakázek výstavby, rekonstrukce a modernizace kotlen, soustav CZT, průmyslových podniků a dalších objektů.

Hlavní zaměření společnosti je :

- průmyslová a komunální energetika včetně plynovodů, parovodů a teplovodů,
- ekonomizace a ekologizace stávajících technologií,
- systémy měření a regulace,
- elektroinstalace,
- servisní činnost,
- poradenská činnost v oblasti vytápění.

V těchto oborech společnost poskytuje expertní, konzultační, projekční a finanční služby, dále inženýrské, dodavatelské a montážní práce. V oblasti systémů měření a regulace provádí společnost vlastní vývoj a výrobu některých typů výrobků.

Společnost je zakládajícím členem Cechu topenářů a Asociace energetických manažerů a je jejich regionálním centrem. Rovněž má statut jako energetické konzultační a informační středisko pro komunální energetiku.

6.3 Vývoj základních ekonomických ukazatelů

OBRAT

Tržby za prodej výrobků a služeb (v tis. Kč)		
1992	1993	1994
44.400	61.667	66.642

Pro rok 1995 se předpokládá další nárůst tržeb při sníženém počtu zaměstnanců.

Zaměstnanci - stav k 30. 09. 1995

76 stálých zaměstnanců

8 řídicích a administrativních pracovníků

14 specialistů v oblasti energetiky, automatizace a obchodu

54 zaměstnanců v dělnických profesích, topenář, instalatér, izolatér, elektromontér, elektronik.

Celkem - 152 zaměstnanců.

V rámci spolupracujících firem disponuje v případě potřeby firma REPOS plus a.s. cca 120 až 150 pracovníky ve výše uvedených oborech včetně možnosti stavebních prací.

6.4 Bilance aktiv a pasiv - REPOS s.r.o. k 31.12.1994 (v tis. Kč)

AKTIVA

Aktiva celkem

61.345

Pohledávky za upsané vlastní jmění	0
Stálá aktiva	5.908
Nehmotný investiční majetek	432
Hmotný investiční majetek	5.431
Finanční investice	45
Podílové cenné papíry a vklady v podnicích a ve skupině	0
Ostatní finanční investice	0
Oběžná aktiva	55.100
Zásoby	22.389
Dlouhodobé pohledávky	0
Krátkodobé pohledávky	19.899
Finanční majetek	12.812
Ostatní aktiva	337

PASIVA

Pasiva celkem	61.345
Vlastní jmění	8.426
Základní jmění	284
Kapitálové fondy	0
Fondy tvořené ze zisku	55
Hospodářský výsledek minulých let	7.787
Hospodářský výsledek účetního roku	300
Cizí zdroje	49.691
Zákonné rezervy	4.622
Jiné rezervy	0
Dlouhodobé závazky	0
Krátkodobé závazky	43.949
Bankovní úvěry a výpomoci	1.120
Ostatní pasiva	3.228

6.5 Příčiny transformace

Vedení společnosti REPOS s.r.o. se na sklonku roku 1994 rozhodlo ke změně právní formy podnikání, a to ze společnosti s ručením omezeným na akciovou společnost. Příčin bylo několik:

1.) Vzhledem k tomu, že se společnost začala orientovat na zakázky většího rozsahu, které realizuje

hlavně pro státní instituce a velké podniky, je nutné, aby společnost vystupovala a jednala seriózně a spolehlivě. Jednou z cest ke zlepšení image a záruk pro své partnery je transformace z původní s.r.o. na akciovou společnost, která je díky svému většímu základnímu jmění (1.000.000,-) daleko větší zárukou při případném krachu a následném uspokojování věřitelů.

2.) Dalším důvodem byl velký rozsah činnosti, kterou společnost REPOS s.r.o. před svojí transformací měla. Po přechodu na akciovou společnost se jednotlivé činnosti od sebe oddělily a byly převedeny na dceřinné společnosti. Důsledkem bylo daleko větší zprůhlednění činnosti a hospodaření jednotlivých oddělení, jejich finanční oddělení a zvýšená motivace a následné zvýšení produktivity a rentability.

3.) Dalším přínosem této transformace bylo i snížení řídicího aparátu a zvýšení výkonnosti, což znamená, že při sníženém počtu zaměstnanců se zvýšila produktivita práce.

6.6 Správa společnosti

Společnost REPOS plus a.s. řídí centrálně marketing, ekonomiku a přípravu výroby. Účetnictví je vedeno centrálně, dceřinné společnosti vydávají vlastní faktury, mají vlastní účty, ale zpracování pro finanční úřad provádí centrálně REPOS plus a.s.

Akciová společnost má v každé dceřinné společnosti, kterých je pět, různé procentuální zastoupení, zbytek mají ředitelé dceřinných společností, což vede k jejich větší motivaci. Ředitelé jsou bývalí společníci REPOS s.r.o.

Základní jmění společnosti je 1.850.000,- Kč. Akcionáři jsou bývalí společníci REPOSu s.r.o. a další organizace, která do společnosti kapitálově vstoupila.

6.7. REPOS - Montáže s.r.o.

REPOS - Montáže s.r.o. je jednou z dceřinných společností REPOSu Plus a.s. Obratem, počtem pracovníků a náplní práce je největší a nejvýznamnější ze všech dceřinných společností akciové společnosti.

Společnost zajišťuje především montáž a instalace tepelných zařízení.

Minoritním vlastníkem je ředitel společnosti František Švec a zbytek vlastní zakladatelská společnost REPOS plus a.s. Ve společnosti pracuje přibližně 40 zaměstnanců.

Kromě těchto velmi základních informací, se mi bohužel nic víc nepodařilo získat. To byl také jeden z důvodů pro které jsem se více věnoval mateřské společnosti REPOS plus a.s., od které jsem dostal mnohem více informací a touto cestou bych chtěl poděkovat řediteli společnosti p. Miroslavu Vybíralovi za poskytnuté informace a pomoc.

7. Firma KOVÁŘ

Firmu Kovář tvoří v současné době 2 střediska. Obratem menší a také mladší je středisko Zámečnictví.

7.1 Zámečnictví

Toto středisko se zabývá jak montážní, tak obchodní činností. Montážní činnost je zaměřena nejen na soukromníky, ale i na firmy a instituce v regionu Jablonec nad Nisou, případně Liberec.

Za dobu zhruba dvou let existence tohoto střediska se podařilo získat stabilní zákazníky jak z okruhu nejvýznamnějších jabloneckých firem, institucí státní správy, bankovních domů. Firma má také stálou spolupráci s autosalóny a to nejen v Jablonci, ale její činnost zasahuje až do České Lípy. Zejména v oblasti

vozů FORD je prakticky výhradním dodavatelem pro veškeré autosalóny a servisy v Jablonci a okolí.

Obchodní činnost tohoto střediska je o něco mladší - 1,5 roku, ale i za tuto poměrně krátkou dobu se podařilo vybudovat specializovanou prodejnu zámků, kování, klíčů, autoklíčů, mechanických zabezpečovačů a ostatního zámečnického zboží. Firma má velmi dobrou spolupráci např. se závodem FAB v Rychnově nad Kněžnou nebo s rakouskou společností GRUNDMANN. V prodejně se zároveň zajišťuje servis a poradenská činnost pro zákazníky.

7.2 Izolace

Obchodním obratem a dobou působnosti starší je středisko **Izolací**, které v sobě zahrnuje následující činnosti: akustické a tepelné izolace, všechny druhy podhledů, sádkartonové systémy a klempířské práce s těmito činnostmi související - vzduchotechnika a jiné drobné klempířské práce.

Zde se opět podařilo za dobu šestiletého působení získat převažující počet stálých zákazníků na kterých je postavena dlouhodobá strategie výrobních činností.

V současné době firma zaměstnává 14 pracovníků ve výrobní, obchodní a obslužné sféře.

8. Porovnání právních forem společností REPOS plus a.s., REPOS - Montáže s.r.o. a KOVÁŘ - živnostník

Každá z výše uvedených společností má jinou právní formu podnikání. Každá z nich dané firmě plně vyhovuje a v současné době není důvod ke změně. Přestože firmy KOVÁŘ a REPOS podnikají ve velmi podobném oboru a v podstatě na sebe navazují, musím zde uvést, že spolu nemají nic společného ani personálně, ani majetkově, a doufám, že to tak zůstane i do nadále.

Důvody, proč došlo k transformaci a vzniku společnosti REPOS plus a.s. jsem popsal již v kapitole 8.5 - *Příčiny transformace*. Myslím si, že tento proces proběhl úspěšně a splnil to, co se od toho očekávalo. Pan ředitel je s tímto stavem spokojen a pokud by nedošlo k výrazné změně situace, nechce jej měnit. Já sám se domnívám, že uvedené důvody jsou dostatečné a že transformace opravdu proběhla úspěšně.

Společnost s ručením omezeným REPOS - Montáže vznikla teprve nedávno jako dceřinná společnost akciové společnosti REPOS plus. I za tuto, poměrně krátkou dobu, si již na tento systém zvykla a myslím si, že všem vyhovuje více než předešlá společnost s ručením omezeným REPOS s.r.o.

Firma Kovář byla založena a vždy vlastněna jedním majitelem a vzhledem k tomu, že tato právní forma je nejsnazší, nejrychlejší a také nejlevnější co se založení týká, byla zvolena jako nejvýhodnější.

Jak se později ukázalo, je tato forma v konkrétní situaci nejvýhodnější i v průběhu podnikání. Zatím nebyl důvod tento stav měnit a také se k tomu majitel v nejbližší době nechystá. O změně se uvažuje pouze teoreticky. Vzhledem k povaze majitele, jeho konzervativnosti a k náročnosti praktického uskutečnění transformace právní formy, si myslím, že pokud nebude opravdu vážný důvod, bude se majitel snažit současný stav zachovat.

Důvody ke změně by mohly být v podstatě dva. Přistoupení nového společníka, což je nepravděpodobné a zvýšení počtu zaměstnanců na dvojnásobek, čímž by překročil hranici 25 zaměstnanců a náš právní řád nedovoluje, aby živnostník zaměstnával více než 25 lidí. Muselo by dojít k přeměně na obchodní společnost zapsanou v obchodním rejstříku.

9. Změna právní formy firmy KOVÁŘ - živnostník na právní formu s.r.o.

9.1 Legislativní hledisko

Výhodou současného právního stavu firmy je především možnost vést jednoduché účetnictví. Výhodou jednoduchého účetnictví je jak jeho menší náročnost oproti podvojnému účetnictví, tak i skutečnost, že v podvojném účetnictví se zdaňuje příjem i z neproplacených faktur.

Dalším důvodem, proč by majitel firmy chtěl zachovat současný stav je jeho konzervativnost a určitý strach před něčím novým a neznámým (jak jsem již uvedl v předcházející kapitole).

Změna právní formy by také sebou nesla určité finanční zatížení jako např. poplatky notáři, obchodnímu soudu, bylo by nutné uzavírat nové smlouvy se zaměstnanci a bylo by to také náročné na čas.

Nevýhody živnostenského podnikání vidí majitel následující. Za prvé je to horší image v očích zákazníků. Vzhledem k vybudované pověsti firmy a spolupráci většinou se stálými partnery, to v současné době není tak významné.

Druhou nevýhodou je ručení za závazky společnosti. Zatímco živnostník ručí celým svým majetkem, majitel s.r.o. pouze do výše svého nesplaceného vkladu. Při obezřetné ekonomické a finanční politice není důvod uvažovat o případném zániku firmy a následném zabavení majetku.

Já sám se s těmito názory plně ztotožňuji. Chtěl bych ale něco říct k poznámce o horším image živnostníka oproti společnosti s ručením omezeným. Jestliže se na tuto skutečnost podíváme z čistě reálného hlediska, musím říct, že to není pravda. Pro zákazníka by živnostník měl být větší zárukou bezpečnosti, neboť vzhledem k ručení celým svým majetkem, by si případný

spekulativní krach velice dobře rozmyslel. Oproti tomu krach společnosti s ručením omezeným je pro majitele daleko snažší, neboť ručí pouze do výše svého nesplaceného vkladu.

Bohužel se s tímto objektivním pohledem v praxi moc nesetkáme. U většiny lidí slovo živnostník vyvolá asociaci malého řemeslníka, který možná rozumí své práci, ale větší zakázky není schopen zvládnout. Tento názor je samozřejmě čistě subjektivní a nezakládá se na pravdě. Bohužel je ale velmi rozšířen a jen velmi těžko se ho daří odbourávat.

9.2 Ekonomické hledisko

Máme-li zvážit ekonomické výhody obou variant, musíme brát v úvahu jak odvody „státu“, tzn. nejen daně, ale i sociální a zdravotní pojištění, tak především výši disponibilního zisku, to je tzv. čistých peněz s kterými majitel může nakládat bez jakýchkoli omezení.

Vycházím z legislativních a finančních podmínek pro rok 1995.

9.2.1 Základní pojmy

a) fyzická osoba

Základ daně - viz kap. 7.2 *Daň z příjmu fyzických osob pro rok 1995*. Rozdíl příjmů fyzické osoby a výdajů na dosažení, zajištění a udržení těchto příjmů.

Pojistné na důchodové zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ):

viz kap. 7.4 *Sociální pojištění*

Příjmy - rozdíl příjmů ze samostatné výdělečné činnosti a výdajů na dosažení, zajištění a udržení těchto příjmů.

Určený vyměřovací základ - 35% z příjmů. Minimální částka je šestinásobek minimální mzdy platné k 1. 1. 1996 - tj. 14 400 Kč ročně. Maximální vyměřovací základ může být 486 000 ročně.

Pojistné - Pojistné se vypočte jako 30,2% z určeného vyměřovacího základu. Zaokrouhluje se na celé koruny nahoru.

Nemocenské pojištění: viz kap. 7.5 *Nemocenské pojištění*

Příjmy - rozdíl příjmů ze samostatné výdělečné činnosti a výdajů na dosažení, zajištění a udržení těchto příjmů.

Určený vyměřovací základ - 35% z příjmů. Minimální částka je počet kalendářních měsíců, ve kterých byla samostatná výdělečná činnost hlavním zdrojem příjmů vynásobených 2 200 (v našem případě je to 26 400 Kč ročně). Maximální částka je 486 000 Kč ročně.

Pojistné - Pojistné se vypočte jako 13,5% z určeného vyměřovacího základu. Zaokrouhluje se na celé koruny nahoru.

Nezdanitelná část základu daně - položky o které se sníží základ daně - viz kap. 7.1 *Daň z příjmu fyzických osob pro rok 1995*.

Za rok 1995 to za firmu Kovář tyto položky:

- 1) 24 000 Kč ročně na poplatníka
- 2) 12 000 Kč ročně na vyživované dítě žijící v domácnosti s poplatníkem. Vzhledem k tomu, že poplatník má pouze jedno dítě splňující tyto podmínky je tato částka pouze 12 000 Kč ročně
- 3) 12 000 Kč ročně na manželku - vzhledem k tomu, že manželka nemá žádné vlastní příjmy, může si poplatník tuto částku odečíst.

Žádné jiné položky podle zákona si poplatník nemůže odečíst. Celkem v tomto případě činí nezdanitelná část 48 000 Kč ročně.

Položky odečitatelné od základu daně - sem by patřila např. daňová ztráta, která vznikla v předchozím

zdaňovacím období, nebo 10% vstupní ceny hmotného majetku - v tomto případě činí tyto položky 13 484 Kč.

Upravený základ daně (UZD) - Základ daně snížený o nezdanitelné části základu daně, položky odečitatelné od základu daně a o celkové pojistné. Zaokrouhluje se na celé stovky Kč dolů.

Daň - Sazba daně z příjmu fyzických osob - viz kap. 7.1
Daň z příjmu fyzických osob pro rok 1995.

Celkem odvedeno - součet pojistného celkem a daně

b) právnická osoba

- hypotetická verze, kde je firma KOVÁŘ již přeměněna na společnost s ručením omezeným

1) nejdříve uvažujeme, že majitel je ve své firmě sám zaměstnán, pobírá plat 120 000 Kč ročně a veškerý zisk na konci roku ponechá ve firmě.

Majitel - jako zaměstnanec - **Základ daně** - příjem ze závislé činnosti (plat) - 120 000 Kč ročně

Nezdanitelné části základu daně - viz předešlý případ
- 48 000 Kč ročně

Pojištění hrazené zaměstnancem - celkové zaplacené pojistné (sociální + nemocenské). Vypočítá se jako 13,25% z platu (pojistné na sociální zabezpečení činí 8,75% z platu a nemocenské 4,5% z platu) - 15 900 Kč ročně z platu 120 000 Kč ročně.

Upravený základ daně - Základ daně snížený o nezdanitelné části základu daně a o zaplacené pojistné.

Daň - viz fyzická osoba. Jedná se o daň ze závislé činnosti - 8 415 Kč z daného platu.

Celkem odvedeno - součet odvedené daně a pojištění hrazené zaměstnancem.

Čistá mzda - suma peněz, kterou může majitel použít pro vlastní potřebu.

Pojistné hrazené zaměstnavatelem za zaměstnance - pojistné, které platí zaměstnavatel za každého zaměstnance. Sociální pojištění činí 26,25% z platu a nemocenské 9% z platu. Celkové zaplacené pojistné je tedy 35,25% z platu zaměstnance - 42 300 ročně z daného platu.

Firma - jako právnická osoba - **Základ daně** - příjmy (výnosy) z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem - viz kap. 7.3 *Daň z příjmu právnických osob pro rok 1995*. V našem případě je základ daně snížen o plat majitele a jeho pojištění. Celkem o 162 300 Kč.

Upravený základ daně - základ daně upravený o položky odečitatelné od základu daně - viz fyzická osoba. V našem případě jde o 13 484 Kč ročně. Zaokrouhuje se na celé tisíce dolů.

Daň - vypočte se jako 41% z upraveného základu daně.

Celkem odvedeno - součet daní a pojistného odvedené majitelem a firmou.

Disponibilní zisk - zde musíme brát v úvahu dva faktory. Majitel může volně nakládat pouze se svou čistou mzdou ze závislé činnosti. Veškerý zisk firmy musí majitel nechat ve firmě, jinak by tyto peníze musel dále zdanit tzv. zvláštní sazbou daně - viz kap. 7.4 *Zvláštní sazba daně pro rok 1995* a to 25%.

9.2.2 Ekonomické vyhodnocení

a) Firma jako fyzická osoba

1/ Daně a odvody zaplacené státu v roce 1995 (výše zisku je změněna v poměru, který neovlivní výsledek):

Základ daně - 412 284 Kč

Pojistné na důchodové zabezpečení a na státní politiku zaměstnanosti OSVČ:

Příjmy za rok 1995 - 409 000 Kč

Určený vyměřovací základ - 143 150 Kč

Pojistné - zaokrouhleno na celé koruny nahoru - 43 232 Kč

Zdravotní pojištění:

Příjmy za rok 1995 - 409 000 Kč

Určený vyměřovací základ - 143 150 Kč

Pojistné - zaokrouhleno - 19 326 Kč

Upravený základ daně - snížený o nezdánitelné části základu daně a položky odečitatelné od základu daně - 350 800 Kč

Zaokrouhleno - na celé stovky Kč dolů - 350 800 Kč

Daň - 90 656 Kč.

Celkem odvedeno - 153 214 Kč

Disponibilní zisk - 259 070 Kč

2/ Předpokládejme, že firma KOVÁŘ měla za rok 1995 zisk 1 000 000 Kč.

Základ daně - 1 000 000 Kč

Pojistné na důchodové zabezpečení a na státní politiku zaměstnanosti OSVČ:

Příjmy za rok 1995 - 1 000 000 Kč

Určený vyměřovací základ - 350 000 Kč

Pojistné - zaokrouhleno na celé koruny nahoru - 105 700 Kč

Zdravotní pojištění:

Příjmy za rok 1995 - 1 000 000 Kč

Určený vyměřovací základ - 350 000 Kč

Pojistné - zaokrouhleno - 47 250 Kč

Upravený základ daně - snížený o nezdanitelné části základu daně a položky odečitatelné od základu daně - 785 637 Kč

Zaokrouhleno - na celé stovky Kč dolů - 785 600 Kč

Daň - 249 440 Kč.

Celkem odvedeno - 402 390 Kč

Disponibilní zisk - 597 610 Kč

3/ Uvažovaný zisk 1 500 000 Kč.

Základ daně - 1 500 000 Kč

Pojistné na důchodové zabezpečení a na státní politiku zaměstnanosti OSVČ:

Příjmy za rok 1995 - 1 500 000 Kč

Určený vyměřovací základ - 486 000 Kč /maximální možná výše/

Pojistné - zaokrouhleno na celé koruny nahoru - 146 772 Kč

Zdravotní pojištění:

Příjmy za rok 1995 - 1 500 000 Kč

Určený vyměřovací základ - 486 000 Kč

Pojistné - zaokrouhleno - 65 610 Kč

Upravený základ daně - snížený o nezdanitelné části základu daně a položky odečitatelné od základu daně - 1 226 205 Kč

Zaokrouhleno - na celé stovky Kč dolů - 226 200 Kč

Daň - 430 066 Kč.

Celkem odvedeno - 642 448 Kč

Disponibilní zisk - 857 552 Kč

4/ Zisk 3 600 000 Kč.

Základ daně - 3 600 000 Kč

Pojistné na důchodové zabezpečení a na státní politiku zaměstnanosti OSVČ:

Příjmy za rok 1995 - 3 600 000 Kč

Určený vyměřovací základ - 486 000 Kč
Pojistné - zaokrouhleno na celé koruny nahoru - 146 772 Kč

Zdravotní pojištění:

Příjmy za rok 1995 - 3 600 000 Kč
Určený vyměřovací základ - 486 000 Kč
Pojistné - zaokrouhleno - 65 610 Kč

Upravený základ daně - snížený o nezdaniitelné části základu daně a položky odečitatelné od základu daně - 3 326 134 Kč

Zaokrouhleno - na celé stovky Kč dolů - 3 326 100 Kč

Daň - 1 333 023 Kč.

Celkem odvedeno - 1 545 405 Kč

Disponibilní zisk - 2 054 595 Kč

Hrubý zisk za rok 1995	Celkem odvedeno	Disponibilní zisk
412 284	153 214	259 070
1 000 000	402 390	597 610
1 500 000	642 448	857 552
3 600 000	1 545 405	2 054 595

b) Předpokládejme, že firma Kovář je společností s ručením omezeným a majitel se sám zaměstnává s platem 120 000 Kč ročně.

Majitel - Základ daně - 120 000 Kč

Nezdaniitelné části základu daně - 48 000 Kč

Pojištění - zaměstnanec - 15 900 Kč

UZD - 56 100 Kč

Daň - 8 415 Kč.

Celkem odvedeno - 24 315 Kč

Čistá mzda - 95 685 Kč

1/ Vycházíme ze skutečných čísel za rok 1995

**Zaměstnavatel (firma) - Pojištění za zaměstnance -
42 300 Kč**

Základ daně - 249 984 Kč

UZD - 236 571 Kč

Zaokrouhleno - 236 000 Kč

Daň - 96 700 Kč

Celkem odvedeno - 163 375 Kč.

Disponibilní zisk - 86 609 Kč

2/ Uvažujeme o zisku 1 000 000 Kč/ročně

**Zaměstnavatel (firma) - Pojištění za zaměstnance -
42 300 Kč**

Základ daně - 837 700 Kč

UZD - 824 287 Kč

Zaokrouhleno - 824 000 Kč

Daň - 337 840 Kč

Celkem odvedeno - 404 455 Kč.

Disponibilní zisk - 499 860 Kč

3/ Uvažovaný zisk je 1 500 000 Kč/rok

**Zaměstnavatel (firma) - Pojištění za zaměstnance -
42 300 Kč**

Základ daně - 1 337 700 Kč

UZD - 1 324 287 Kč

Zaokrouhleno - 1 324 000 Kč

Daň - 542 957 Kč

Celkem odvedeno - 609 455 Kč.

Disponibilní zisk - 794 743 Kč

4/ Zisk 3 600 000 Kč/rok

**Zaměstnavatel (firma) - Pojištění za zaměstnance -
42 300 Kč**

Základ daně - 3 437 700 Kč

UZD - 3 424 216 Kč

Zaokrouhleno - 3 424 000 Kč

Daň - 1 403 840 Kč

Celkem odvedeno - 1 470 455 Kč.

Disponibilní zisk - 2 033 860 Kč

Výsledky jsem shrnul do tabulky, ve které porovnávám čistou mzdu majitele, disponibilní zisk společnosti tj. po zdanění a celkovou sumu použitelných peněz majitele a společnosti, a to vše v závislosti na výši hrubého ročního zisku.

Hrubý zisk za rok 1995	Čistá mzda majitele	Disponibilní zisk	Celkem
412 284	95 685	86 609	182 294
1 000 000	95 685	499 860	595 545
1 500 000	95 685	794 743	890 428
3 600 000	95 685	2 033 860	2 129 945

c) Majitel nepobírá z firmy plat, ale na konci roku si peníze z firmy /její zisk/ vezme do vlastního užívání

V této tabulce porovnávám čistý zisk společnosti, sumu peněz kterou zaplatí majitel jako daň, když si prostředky společnosti vezme do soukromého používání a výši dispozičního zisku, kterou bude mít majitel volně k dispozici.

Hrubý zisk za rok 1995	Čistý zisk společnosti	Zvláštní sazba daně	Dispoziční zisk
412 284	249 104	62 276	186 828
1 000 000	595 740	148 935	446 805
1 500 000	890 740	222 685	668 055
3 600 000	2 219 740	532 435	1 687 305

d) Závěrečné porovnání

Závěrečná porovnávací tabulka shrnuje výsledky celé kapitoly. Porovnává množství peněz, které bude společnost nebo majitel mít k dispozici a k volnému použití opět v závislosti na hrubém ročním zisku.

Hrubý zisk za rok 1995	Dispoziční zisk		
	Živnostník	s.r.o. majitel pobírá plat	s.r.o. majitel plat nepobírá
412 284	259 070	182 294	186 828
1 000 000	597 610	595 545	446 805
1 500 000	857 552	890 428	668 055
3 600 000	2 054 595	2 129 945	1 687 305

Z této tabulky vyplývá následující:
Má-li firma roční zisk zhruba do jednoho miliónu korun, je pro ni finančně výhodnější být z hlediska disponibilního zisku fyzickou osobou - živnostníkem. Budeme-li předpokládat, že majitel se spokojí s ročním platem 120 000 Kč, pak od zisku přibližně 1 000 000 Kč ročně je výhodnější, z ekonomického hlediska, transformace na společnost s ručením omezeným. Předpoklad, že majitel nebude pobírat plat, ale na konci roku si veškerý zisk ze společnosti vezme do soukromého užívání, se ukázal jako nejméně výhodný a tuto variantu bych nedoporučoval.

10. Závěr

Drobné podnikání v ČR vždy mělo a bude mít velkou tradici a mnoho zastánců. Po násilném přerušení v 50. letech nastal po roce 1989 rozmach drobného podnikání. V současné době je již celý proces stabilizován a nemělo by docházet k výraznějším změnám.

Drobné podnikání je důležitou protiváhou velkých podniků. Je zaměřeno více na zákazníka, může se mu pružněji přizpůsobovat. Je to významná součást národního hospodářství.

Každý podnikatel, který splní zákonem stanovené podmínky, si může zvolit ze dvou základních způsobů podnikání. Ať je to forma živnostníka, nebo obchodní společnost, záleží čistě na konkrétním podnikateli, jakou právní formu si zvolí, která mu nejvíce vyhovuje.

Samozřejmě musí brát v úvahu legislativní podmínky pro každou právní formu.

Každá právní forma podnikání má svoje výhody a nevýhody. Není možno přesně určit, která je všeobecně výhodnější a která ne. Každá má něco a jeden každý podnikatel se musí rozhodnout, co je právě pro něj výhodnější.

Přestože cílem mé bakalářské práce bylo zjistit, která právní forma je nejvýhodnější, v podstatě se mi to objektivně zjistit nepodařilo. Opravdu nejvíce záleží na výchozích podmínkách podnikání a na uvážení každého podnikatele.

Máme-li srovnávat živnostníka a společnost s ručením omezeným, musíme se na to dívat ze dvou pohledů. První je legislativní. Z tohoto srovnání nelze jednoznačně usoudit, co je lepší.

Druhý pohled je ekonomické hledisko, tzn. výše disponibilního zisku.. Ani zde to není jednoznačné. Do zisku 1 000 000 Kč ročně je výhodnější živnostník. Přibližně od 1 000 000 Kč zisku ročně už mírně převažuje s.r.o., uvažujeme-li, že majitel je současně zaměstnanec a pobírá plat 10 000 Kč měsíčně a zisk na konci roku nechá ve firmě. Pro majitele je výhodnější být ve své společnosti zaměstnán, než si vzít jako společník na konci roku peníze ze zisku, neboť ty se mu zdaňují ještě 25%.

Mě osobně se jeví jako výhodnější živnostenské podnikání. Jeho zápory jsem objevil v podstatě dva. Ať je to neomezené ručení podnikatele celým svým majetkem, nebo horší image, obou těmito věcem se dá poctivým a zodpovědným přístupem vyhnout.

Závěrem bych chtěl říct, že výsledek mé bakalářské práce potvrdil snahu majitele firmy Kovář neměnit svůj současný právní statut podnikání tj. zůstat živnostníkem jak nejdéle to bude možné.

Seznam použité literatury

1. KONEČNÁ, M. - NĚMCOVÁ, L. - CÍSAŘ, J.: Drobné podnikání. 1 vydání. VŠE Praha. 1993.
2. BARTOŠÍKOVÁ, M.: Obchodní zákoník. Praha 1991.
3. NĚMEC, V.: Organizace výrobních živností a malých podniků, 1.vydání. Victoria Publishing. Praha 1995.
4. SÝKORA, M.: Daňové zákony, Úplná znění platná od 1. ledna 1995, Newsletter Praha. 1994
5. Materiály a formuláře Okresní správy sociálního zabezpečení.
6. Materiály a formuláře Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky.
7. Materiály a prospekty REPOS plus a.s.
8. DĚDIČ, J. - ŠVARC, Z. a kol.: Učebnice práva pro ekonomy, 1 vydání. Prospektrum Praha. 1994
9. Přednášky z Drobného podnikání.